

PESMA O VRANAMA

Subo drvo je čitak
što se ljudja na prelečnom vetr.
Vrone se veslaju na nj.
Vrone graju pesmu twoje mladosti.

Vrone vole ognjila u raspadanju,
ugasle peči,
ugasta pasarska zgarita.
I znaju za smrš
pet prstiju pod zemljom.
I iskljuju mrtvima oči.
Uveče pričaju o njima
na trdome hrastu.

Uveče kada se mrak zgušnjava
kao smola u koštu
graju pesmu o vojoj mladosti.

UMIRUĆE DRVO

1

U skeletnom ognju plame dabrave.
To je ogenj jesen.
Ogani smrštenja.

Ovo drvo nije rada cvetalo.
Drvo je žalosno.
Drvo umire.

Ko zna čega se seta.
Proleća?
Leti?

Jedno drvo.
Lepa je samo jesen:
U skeletnom ognju će izgorjeti.

II

Drvo je umiralo.
Samo u šumi drveća.
Samo između neba i zemlje.

Niko nije poukao: Upomot.
Ličće je čitalo.
Staze su bile tibe.
Ptice su odletale.

Umiralo je:
Crveno lište je kapalo na tlo
(kao mlađevi krv).

Bilo je lepo:
Crvene ruže je ispružalo k nebu
kao čovek koga prožire močvara.

Dane ZAJC

(Sa Slovenskog preveo Petar Vujičić)

VJEĆNA ANTIGONA

U noći svih bliznjaka
u bezglasju duša
vi kleteste srca ljudi.
Vi imate nijobovu dobrotu:
djetetu dobrotu.
Vi balište nad strastima i bijedama.
Vi,
ženel.

Ima jednu nit,
koja spaja više nego sve tovijeće niti,
u zvuku odlaska.

Ima jedan pravac želja,
koji vas manji više nego ma koji drugi,
u kapi noći koja ne prolazi.

Ima jedan osmiješ,
koji ostaje u nama,
toplji od svih osmiješa
važib obrazu u jesen.

U vrtlogu nesna,
blanom i kaljavom juče,
tarkagu magla i pjesaka,
ispod gavarana svijesti
koji nai prožidru neprestano,
vi bdište.

Vi,

Antigone ponosa,

mira,

nedobrova,

u noći svih ljudi,

svih strasti,

svih sunnja, hodeža i sluzi,

narkotika zelenih.

Kamo je, Kamo,

Pokupite svoje poglede

zabodene po vriskavim

obalama oprotaja

i podite u noć.

Kamo je, Kamo,

A vikori pjeska dolaze.

Ljerka SIFLER

odломци
izmišljenog dnevnika

Nedelja

Dan je divan, žmirkav i opušten kao beli tempi mačor. Sa Marijom u Topičideru celo pre podne... Divila sam se velikom platom čije su grane (associacija vrio, vrio ubedljiva, skoro sam se trišla) kao velike debele zrnje bele-sive-karene i izvajane. Savim srstle sa gnordenim podupraćima i optočile bi svojim mesom pa to još jednom potseća na životinju i mekotu kruha, čudo jedno: veoma lepo i zanimljivo veliko drvo.

Marijina mama je prilično neuveratotežena žena i tata je sigurno mnogo propatio, čuda mi da još jedna dežurila izdrži sa njom i da se nisu razveli. Prvo je sasvim bestočeno navodila u meni, — bivali mi svog rođaka — jedno bezbojno i kao očujanci mili stvorenje, Pravni jaksut, pred diplomskim; sve jedno što se posle istpostavilo u razgovoru sa njim da je prilično pametan i čak senzibilan, ponovci i pozornje svet, umi da bude zebawan i prilično se razume u psihologiji devojaka (video je da je Marija većito napamet zabilježena u nekoj ko nije kraj nje i da izgubila svakoga ko pokrene interesovanje za nju). Pošle se istpostavio još da se sabom nosi ogledalce i turpiču za nokte i to mi je utjelo smetalo. A Marijina mama navodila na mene takvom žestinom, tako me zasila raznim za, devojke tražiće vi njeza kad diplomiši pa bude gostopin advočak, vidi ga što je simpatičan mladić, zar ti se ne sviđa, ale kao da treba u najmanju ruku kroz mesec dana da se udam za njeza. I meni i njemu i Mariji je bilo fantastično neugodno i jedva smo čekali sve troje da tatu i mamu ostavimo u restoranu uz pivo i »Politikus... Setali smo razini strimim lipkama i pastoralnim stazama i u jednom debelom nastonu klipe Marija je urezala srce sa strelom i napisala M. Zavitilacu: smo je na račun toga i jedva se nekako raskrivali...).

Vratili smo se premač trojkom nasmejani, čupav i sa rukama punim čovjekinja od kestena koje nam je učinio budni pravnik uspravio pomoćni polidistraca, travki i svoje turpje za nokte...

Uzete ne dodu neki gosti zbog kojih sam morala da sedim kod kuće i ja, onako neraspoređena, podem do Marije da izdremo negde. Zaključana vratila. Mislim sam da li se vratiš kući, ali sam bila sva pripremljena da mi se nešto desi, da vidiš nekoga, — ubrati me kašak strab da se život rodi na školu — kuća — bubanje. Podem sama ka itraši, nelagodno mi od očetanja da izgledam dostojna sažaljenja, bez cilja, sa mogućnosti da se svakog časa vratin kući. I to ne uradim skoro samo zato što mi je nezgodno da se odjednom okresem za stosoandesci i mesto uz podem niz ulicu. Uspri, pravim izlet u literaturu i uporedujem se sa Klebezijem Kukcicom, profesorom matematike koji se osećao usamljen, ali naravno u mnogo višem smislu od mene sada, koji srećem drugačije učinio pa mi se za jedno čini da ne želi da im se pridružim, za druge da same ne želim da se Štam sa njima, koja produvina ovim ozvrdanjem vetrovom razgledam izloge na strati i pravim se da ne budem dobicanja.

Odjednom ugledam Dragana kako i on sam i prodavanjem vetrovima i sav skupljen u sebe i svi trenč, zvai u izloge... Poteli smo da razgovaramo, prilično zanemirivo kao i wek. Prica kako je do prekjike učio po dvanest sati dnevno, glava da mu pušne, a on samo popije kašu, igra sa ocem malo lab, pa nastavi. Onda mu je u glavi na momenu sve strašni isprečumbani, i kad mu se neko obrati može samo da stupa, a nespobavan je da dje reći sastavlje, dove misli, i nedjeljama tako. I dobio je desetku pa se sada misli se, konju jedan, pa zašto si bre ti tako bubao, aša

Njegova sestra Mira ide veoma često u crkvu, po peti put ne nedjeljom i sasvim ozbiljno ima namenu da se zaključi. A najavočnije je što je pametna devojka i to odlaganje u crkvu ne pravda ničim, nikakvom stavom, nikakvom životnom filozofijom. Jednostavno zanemari da je pitaju što će joj to zvezdelje, ali u crkvu juri kao ovca na solilo ili kao govedo. I to ga straino nervira... jedna jedina valjda devojka u Beogradu hoće u kaluderice u 1958 godini, i to da je njegova Mira...

Ona smo jeli tetene kod »Medžedija« i prešli na smestivije teme i veče se sasvim lepo završilo, čak je i veter prešao da duva...

Ponedeljak

Dopravljao nam Marko sinoć i mama mu je rekla da neće više da voli svog bratuljeda ako se on počne mnogo da pravi važan što je idre u provinciji.

Na njega je stvarno neugodno uticala prva plata, sav latentni namjerluk u izgladnjom studentu desete godine bez dežejeg dodatka se sada razgropadio u ovom mlađom tatu koji je od prve uspešne da rodni sin i da dobije stan u kapatilom (kada u pisticama). Njenu je sada stvarno doktorstvo udario u glavu i jedni i pacienti koje on teli kada se on bava čak i tučenjem vojne žene a meni preti da će me ostanari ako mu još jednom kazem: »Marie. (A rekla sam mu jer ne je neovisno zauzilačica da dečka i dvojku iz bamiće...) On ustvari ne može da shvati da ON zaraduje trideset hiljadu mesečno i oglavlja je porodicu pa se kad digne ruku na ženu ili svoje debelje ili kad ulazi na stenu knjižnicu u

duje u to. Sa kulturom i smodernizmom naravno, tim je lekar, veze nema, a u odnosima sa ljudima misli da je najbolje kad svakome sve kaže u lice; (i to sve što on kaže u lice je vrlo neprijatno) i on to smatra velikom brabrolcu. Uostalom, izgleda da još nikome nije rekao ništa dobro u lice jer je postao pakostan na tude dobro.

Uveče smo izgili da se prošetamo i kad mi je (prvi put u životu, i osećam sam se užasno glupo) otkazala slika na red Marija, a ja to tek dva koraka kasnije primećila da ga mi je dones u se jedva rešio (prvo je veljala premišljeno da li se to služe sa njegovom dostojanstvom), i posle uđao u kućanje. Moš misliti — gospod doktor se saginje za tamu neku sliku.

Utorak

Injam mnogo da učim, ali nikako ne počinjem jer me užasno mrzi. I da bih to protongrala citam Crnjanškog, u jednom dahu, do ponos. Drago taj čovek piše; je liška, to je totičko prijatno i milo za čitanje kao da čovek stalno gleda Lepotu. Stalno mu se morađi diviti, tako svim čeljima u napunu i bez padova i osećai da je to što čita pravo, izvorno i bez nategnute ili isforiranog. Kad pogledas bolje, — nema ispod te leptote ničeg dubljeg, nema potekta, ali ona je same svi dovoljna i bogata. Kad sam bila da prepisam u svesku najlepšu mesta, — moglo se sve prepisati, svu su bila dovoljno lepa.

Sreda

Izlet na Avalu, bučan i u velikom druitou... Zavrljio se pose mnogo odvođe, jurnjave, harmonike, bežintona i smješnja jednom štetom i sumak do nekog dalekog obronka... Pao je vrlo mrak i nebo se osulo krupnim kao bojnice svetlostima; seli smo na travu i Dragan nam je podešao dve jabuke, svakom pravim centru, i poteli smo da slijedimo da neke iznenadne svetlosti u nama i oči na.

Bio je u vozilu Veliki Mi i skoro smo osetili kako se planeta okreće. Brdom su u daljinu kasterili male sime svjetlosti automobila, — kao obamuleni svici. Prisluh sam im posle dok smo pobjaćili ka autobusu svoju zanjušu, priče o žrtvama, svakom pravom centru, i poteli smo da slijedimo da neke iznenadne svetlosti u nama i oči na.

Petak

Kad tekla na žuru sam prvo mislila unreču od desade i sa interesovanjem sam pricala slepo vreme — bilo kise razgovore, široko se i ovacasto smetišta, zadubljeno posmatrati brižanteme koji su joj doneli neki biv. kraljevski jarmi bežintik i penziji i žema mu, i bila da iskotim iz koje ili da se prevremeni iznutra od interesantnosti.

Najzad tekla na žuru sam prvo mislila unreču od desade i sa interesovanjem sam pricala slepo vreme — bilo kise razgovore, široko se i ovacasto smetišta, zadubljeno posmatrati brižanteme koji su joj doneli neki biv. kraljevski jarmi bežintik i penziji i žema mu, i bila da iskotim iz koje ili da se prevremeni iznutra od interesantnosti.

Najzad tekla na žuru sam prvo mislila unreču od desade i sa interesovanjem sam pricala slepo vreme — bilo kise razgovore, široko se i ovacasto smetišta, zadubljeno posmatrati brižanteme koji su joj doneli neki biv. kraljevski jarmi bežintik i penziji i žema mu, i bila da iskotim iz koje ili da se prevremeni iznutra od interesantnosti.

Najzad tekla na žuru sam prvo mislila unreču od desade i sa interesovanjem sam pricala slepo vreme — bilo kise razgovore, široko se i ovacasto smetišta, zadubljeno posmatrati brižanteme koji su joj doneli neki biv. kraljevski jarmi bežintik i penziji i žema mu, i bila da iskotim iz koje ili da se prevremeni iznutra od interesantnosti.

Na kraju izdatice, — teklići koštali su bili odlični, ta orasina, a vlasnjatka se tamno crveno prevala...

Sobota

Mislim da je poređ svih zauziljanja na ratim uzantličkih planeta beskorisno značajniji jedan nuklearni inženjer, skutala i trudila se da ne odegovorim. To spominjanje mojih oratorskih (ne) sposobnosti je ne znam kako navelo tekrin levu susjaku da počne sa mnovom da prita. Ona je trebalo da bude slike, ali je (zbog tatinih dinarskih pogleda na svet, uzravno) sada pravim i mič joj je finansijski stručnjak, obavejao je vo vrijeme svojega sa Vuštom, Matićem i drugima koji su počivali da je ubede u Pihosa i modernizam. Peme njenog mrača je Sima Pandurović licno hudio i oboje su potvrdili po inozemstvu, slušali koncerte i razgledali galerije, ali wek same klasične ekspozite. I mi smo upali u diskusiju od koje mi se već učinio ne baš predosadno i koja je iz mrežne neke misli za koje nisam ni znao. Oni su se zagrđali neke ručište macke na izložbi jednog od njihovih ikolskih drugova a ja sam patetično izjavila — kad imate u prirodi bate, sine i žute macke u dovoljnim kolicinama, niste će vam takvi i po zgodovini. Dajte nam roze macke na zidov! Sve koji nas okružuju moguće okupiti oko sebe ili ga biti isfotografisati... Na zidove oklanjimo ići i svi gledali i zašto slika mora da baci na nešto a muzika ne mora, nego je sama po sebi lepa...

Na kraju izdatice, — teklići koštali su bili odlični, ta orasina, a vlasnjatka se tamno crveno prevala...

OBAVEŠTENJE

Obaveštavamo saradnike da rukopise koji nisu okućani na mazini ne učinimo u obzir.

Ujedno molimo sve one čitače koji žele da se pretpuste na mazinu da napišu na mazin list da dostave pretplatu na adresu: Novinski i izdavački predstavništvo PROGRES, Novi Sad, tekući račun br. 300-T-514 za POLJAs.

Redakcija ovog broja zaključena je 20 aprila 1958 god.